

## Kulttuuri vaihtoa

Sotia edeltäneinä vuosina oli tapana, että suomen kielen opiskelijat suurin joukoin suuntasivat kesäloman aikana kulkunsa Viroon oppiakseen käytännöllisesti heimokieltä. Kun nykyään ei ole siihen mahdollisuuksia, on asia ratkaistu siten, että useina kesinä jo on opiskelijoita matkustanut Ruotsiin siellä olevien Viron pakolaisten pariin. Erityisesti nämä opiskelijat ovat saaneet viettää muutamia viikkoja sikäläisissä lasten kesäsiirtoloissa. Suomalais-ugrilaisen Kulttuurin Säätiö on myöntänyt tähän tarkoitukseen pieniä stipendejä. Tänäkin kesänä matkustaa Ruotsiin muutamia ylioppilaita.

## Sibelius—viikko

On tullut tavaksi viettää keväisin Helsingissä musiikkielämän kohokohtana Sibelius-viikkoa, jolloin monet kansainväliset kuuluisuudet ja erityisesti Sibeliusen musiikin suurtaiteijat esiintyvät. Tämän vuoden suurista omien lisäksi on mainittava nimet sellaiset kuin Sir Thomas Beecham, Ellabella Davis ja David Oistrach.

## MEILTÄ JA MAAILMALTA...

### Historiallinen löytö

Pälkäneen Onkkaalan kylässä on tiistaina tehty huomattava historiallinen löytö. Kun Pälkäneen yhteiskoulun lähellä käivettiin vesijohto-ojaa, löydettiin noin 1—1.5 metrin syvyydestä miehen pääkallo sekä joukko luita. Myöhemmin löydettiin vielä naisen pääkallo, hiiltä, pronssinen solki, useita rautasolkiä sekä palanen limsiötä. Aikaisemminkin, noin 15 vuotta sitten on paikalla tehty samankaltaisia löytöjä, joiden on arveltu olevan peräisin 1100 luvulta. Luultavasti tämäkertaisetkin löydöt ovat peräisin tuolta ajalta mihin viittaa mm. se, että nyt löydetty pronssisolki on täsmälleen samankaltainen kuin silloin löydetty solki.

### Arvokas kalusto Oulun museoon

Ev.luutn., varatuomari Lennart Pohjanheimon Säätiö on luovuttanut Oulun museolle talletettavaksi rokokoo- ja myöhäiskustavilaisen kaluston, joihin porssiineen ja kaikkinne pikkuesineineen kuuluu yli 300 esinettä. Näiden esineiden yhteinen palovakuutusarvo on 2 milj. mk, joka osaltaan antaa käsityksen niiden arvosta ja merkityksestä museon kokoelmissa. — PSP.

### Kansakoulujen miesopettajat arvostelevat oppikoulujen pääsyttutkintoa

Suoritettuaan tiedustelija miesopettajien keskuudessa Kansakoulujen miesopettajain yhdistyksen johtokunta pitää oppikoulujen pääsyttutkinnon uudistamista sinänsä tarpeen vaati-mana. Sen sijaan johtokunta pitää eräitä uudistusta koskevan asetusluonnoksen yksityiskohtia epäonnistuneina.

Erityisesti arvostellaan niitä valvontatoimenpiteitä, jotka asetuksen mukaan kohdistuisivat kansakoulunopettajan osuuteen oppikouluun pyrkijäin suoritusten ja kykyjen arvioinnissa. Johtokunnan mielestä ne asettavat ko. opettajan tunnollisuuden ja ammatitpätevyyden eräissä keskeisissä ammattitehtävissä kyseenalaiseksi sekä häntä pedagogisesti vähemmän koulutettujen sivullisten valvontaan ja arvioitavaksi, minkä lisäksi opettaja joutuisi vain harhautetuksi pyrkiessään oppilaan suoritusten ja kykyjen objektiiviseen arviointiin. Seurauksena olisi myös hankauksia kansa- ja oppikoulun opettajain välillä.

Yhdistyksen johtokunta on päättänyt käyttää neuvottelu-oikeuttaan saadakseen korjauksen opetusministeriössä.

**Englannin uusi lähettiläs tuli kesäkuun 1. pnä**

## Tapautui omassa piirissämme

### Vuosia täyttäneitä.



65 vuotta täytti 18. 5. 54. Kirjesmiehes Pekka Pitkäniemi Ruotsissa. Hän on syntynyt Vianan Karjalassa Tunkuran kunnassa maanviljelijän poikana.

Pekka Pitkäniemi on tunnettu Karjalan vapaustaistelun eturivin miehenä, sekä Karjalan asian aktiivisena tunnetuksi tekijänä.

Suomeen tultuaan hän kävi Oriveden yksivuotisen kansanopiston oppiakseen luku- ja kirjoitustaidon, joita vaille oli jäänyt — Karjalassa ollessaan.

Suomessa ollessaan hän otti osaa talvisotaan.

Hän oli innokas kerhotyön ja vapaan valistustyön harrastaja.

Työssä hän oli monilla eri paikkakunnilla kirvesmiehenä.

Työttömyyden pelossa hän siirtyi Ruotsiin 1948.

Pekka Pitkäniemi on tunnettu hyvänä perheen päänä ja vieraan varaisena ihmisenä ja lukemattomat ovat ne Karjalaiset sukulaiset ja tuttavat sekä Suomalaiset heimoveljet, jotka ovat nauttineet vieraanvaisuudesta ja ystävyystyönsä hänen kodissaan, niin Suomessa kuin, nyt myöskin täällä Ruotsissa.

Merkkipäivänään sai päivän sankari vastaan ottaa paljon onnitteluja lahjojen kukkien ja sähkösanomien muodossa aina Suomea myöten.

### Ruotsin heimoutisia

— Inkerin suomalaiset ovat pitäneet kesäjuhlan Herrljungassa kesäkuun 26—27 päivinä. Ohjelmassa oli juhlahjunnanpalvelus, rippi ja iltaseurat. Herrljunga on Tukholmasta 80 km ja Göteborgista 376 km. Eivätköhän heimolaisemmekin voisi kerran vuodessa pitää juuri kesäisin heimopäivää, jonka ohjelmaan kuuluisi kirkollisia toimituksia, yhteinen heimoruokailu, päiväkisat kyykänlyönti-neen ja iltajuhlakin. Onko sikäläisissä heimolaisissamme aloitekykyisiä, pystyviä järjestäjiä?

— Kerroin palstallani noin vuosi sitten, että Tukholmassa on alkanut ilmestyä suomenkielinen lehti — Tukholman Uutiset. Lehti on ymmärtääkseni saanut menestystä, sen numeroita voi nähdä Suomessakin myytävänä lehtikojuissa. Lehden sisältö sikäläistä lukijaa silmälläpitäen vaikuttaa asialliselta, mielenkiintoiselta. Se ilmestyy kerran kuussa, vuosimaksu on 9 kruunua, postiosoite: Jarlav. 23, Nacka 4.



## Anna Saikko

oli yksi niistä kahdeksasta, jotka esiintyivät *Suoma Rentolan* oppilasillassa Konservatoriossa huhtikuun 25 päivänä yleisen konsertin merkeissä. Ilta oli kokonaisuutena harvinaisen onnistunut ja »antoi vakuuttavan todistuksen rouva Rentolan arvokkaasta työstä taide-laulun opettajana», kuten Helsingin Sanomain arvostelija toteaa ja jatkaa: »opettaja oli hengellään innoittanut jokaista antamaan parastaan». Ja Tauno Pykkänen Uudessa Suomessa: »Kokonaisuudessa saattoi panna merkille ennenkaikkea jokaisen esiintyjän mainion hengitystekniikan ja pyrkimyksen linjan luomiseen». Kautta illan havaitsi, että »esiintyvillä oppilailla oli hyvä ääniaines, laulettiin kultivoituneesti ja että konsertin valmisteluun oli uhrattu paljon työtä, joten ilta teki hyvin sympaattisen vaikutuksen» kuten *Hufvudstadsbladet* sanoo.

Karjalaisen sydäntä erikoisesti ilahdutti, että neiti Saikko oli ollut heimolleen uskollinen ja Georg Fr. Händel'in »Alma mia'n» sekä Ludwig van Beethoven'in »Ich liebe dich» ohella lauloi aunuksenmurteisen Ahti Sonnisen säveltämän »Karjan kutsunta» ja Väinö Hannikaisen sovituksen aunukseltaisesta kansanlaulusta »Ei ole joutuoa, ei ole joutuoa». Jäämme kiinnostuneina odottamaan Anna Saikon omaa konserttia.

## Uusia karjalaisia sielunpaimenia

Helsingissä sijaitsevasta ortodoksisesta pappis-seminaarista päästötodistuksen saivat seuraavat pappiskokelaat: Erkki Karppanen (Suojarvi/Lieksa), Kauko Salmi (Lahti/Helsinki), Olavi Tajakka (Suistamo/Iisalmi) ja Veikko Tajakka (Suistamo/Kiuruvesi). Suluissa olevat paikannimet osoittavat: ensimmäinen entistä kotipaikkaa, toinen nykyistä. Arkkipiispa Herman 30. 5. 54 vihki pappiskokelas Salmisen diakonin arvoon Pyhän Kolminaisuuden kirkossa vaikuttavin, periintellisin menoin. Papistomme sai tuntuva ja tervetulleen kansallisen täydennyksen.

## Tuonen viita rauhan viita...

— Helsingissä 4. 5. 54 kuoli työmies Juhon Vesa. Vesa oli kotoisin Vienan-Karjalasta, Tunkuan pitäjän Kompakan kylästä ja syntynyt 11. 12. 1898. Hän oli muiden karjalaisten vapaustaistelijain kera asettunut asumaan Suomeen ja viettänyt viimeiset vuosikymmenet Helsingissä. Vesa haudattiin sunnuntaina 16. 5. 54 Helsingin ortodoksiselle hautausmaalle.

Viime maaliskuun 31 päivänä kuoli Kuivannolla Pekka Vlavov. Hän oli syntynyt Jyskyjärvellä 21. 1. 1889.

— Haapajärvellä 24. 5. 54 kuoli kauppias Aleksin Lipponen. Lipponen oli syntynyt Vienan-Karjalassa Vuokkiniemellä 20. 2. 1905. Hänet haudattiin Haapajärven hautausmaahan 1. 6. 1954.

— Radion ortodoksiset lauantaiaamuhartaudet ovat 10/7 — Kuopiosta, 31/7 — Helsingistä, 21/8 Joensuusta. Radioidaan kaikkien asemien kautta, kello 7.45—8.00

## Seuramme johtokunnan

kokouksessa toukokuun 10 päivänä 1954 oli esillä runsaasti asioita, joista tärkein oli sihteerin toimen uudelleen järjestäminen. Siitä lehdesämme on toisaalla lähemmin. Muista kokouksessa käsitellyistä asioista lehtemme seuraavassa numerossa. Seuraava numero ilmestyy elokuussa.

## Pikku-Uutisia

— Kansakoulunopettajat Irma Männikö, Nokia, ja Vilho Oksiala, Jyväskylä, vihittiin Nokian kirkossa 30. 5. 54.

— Suojärven kansallispukua on ensi kerran esitelty yleisölle Helsingin Seurasaarissa. On tšoma.

— Opettaja, reservin kapteeni Ale Timonen, Viitasaari on saanut Reserviupseeriliiton kultaisen ansiomerkin.

— Avioliittoon vihittiin 6. 6. viulutaiteilija Juhani Homonen ja pianotaiteilija Irma Ruuskanen-Pitkänen.

— Golfkausi alkoi »The Kämp's Cup» ottelulla Helsingissä 30. 5. 54. Toisen tilan tasoituksellisessa kilpailussa saavutti Paavo Mattinen. Viimevuotinen pokaalin voittaja Heikki Mattinen saavutti kauniin tuloksen, mutta joutui luopumaan pokaalista. Hänen kuntonsa on kuitenkin ollut hyvä ja mainittakoon, että hänet valittiin Suomen edustajaksi tasoitusryhmässään Helsingissä 11—12. 6. 54 pidettäviin pohjoismaisiin maaottelukilpailuihin.

## Neljäs kyykkäkesä alkanut

Helsingin Seurasaaren Kyykkäaukea on se paikka, jonne torstaisin kokoontuu brihoja kaikenikäisiä iskemään ja pakujamaan, naisia katsomaan ka itseänsä osuttamaan. Luonto on vehmas, vesi kimaltelee rantapuiden välitse, kotoinen murre heläjää entisenlaisena. Unohtuu kivinen erämaa... Unohtuu evakkopolvi... Ollaan ikäänkuin entisessä Runo-Karjalassa. On kyykkäiskat, on kotipitäjän ristirahvasta, on virkeä iloinen mieli.

Ensimmäiset sauvaniskut kajahtivat torstaina 13. 5. 54. Vähäisestä mainostuksesta huolimatta paikalle kerääntyi kymmeniä miehiä. Oli pääkaupungin suojärveläisiä, aunukselaisia, salmilaisia, impilahtelaisia, suistamolaisia, oli yksi vienalainenkin heimoveli.

Iskettiin, ei säälitty, ei »akkoja», ei »sittoja», eikä »pappeja». Katsojillekin riitti huvia ja innostusta. Vielä kerran, vielä ja vielä iskettiin ennen kuin erottiin. »A kui hyvä veli iereh lähet, ku himoittaa». Nämä sanaset lausui repolalainen vanhemmanpuoleinen pirssinkuljettaja Lehesmäki, kun kehoitoin häntä menemään levolle viimeisen vuoron aikana. Innostusta, Karjalan miesten voimaa osoittivat jo välineetkin, saivat sekä kyykät. Ne kaipaavat totisesti uudistusta. Monet lupasivatkin tarttua sahaan ja kirveeseen. Raaka-ainettahan on Suomen joka kolkassa. Impilahtelainen pastori Y. Kohonen valokuvaili kisa-laisia ahkerasti, ja emmekös seuraavan pyhän lehdistä, 16. 5. 54, huomanneet omat portrettimme sekä Uudesta Suomesta että Helsingin Sanomista.

Monikymmenpäiset joukot iskivät myös torstaina 20. 5. 54 sekä helatorstaina 27. 5. 54.